

ΔΗΜΟΤΙΚΑ ΣΧΟΛΕΙΑ ΦΑΣΕΙΣ Β, Γ / 2023 - 2024

ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΚΑΙ ΑΠΟΤΙΜΗΣΗ ΚΑΤΑ ΑΞΟΝΑ 2023 2024

Αξονας 1	Στόχοι	Σχέδια Δράσης
Διδασκαλία, μάθηση, αξιολόγηση	Ανάδειξη της επίδρασης των συνθηκών διαβίωσης (κοινωνικών και οικονομικών) των εκπαιδευτικών της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης, στην εκπαιδευτική διαδικασία, στη διδασκαλία και τη μάθηση. Ανάδειξη της αρνητικής επιρροής που έχουν στη διδασκαλία και τη μάθηση η εργασιακή επισφάλεια, η συνεχής αλλαγή τύπου διαβίωσης ή/και εργασίας, η δυσχέρεια εξεύρεσης στέγης, η οικονομική ένδεια, η εργασιακή εξουθένωση, ο εργασιακός εκφοβισμός των εκπαιδευτικών. Ανάδειξη της θετικής επιρροής που προκύπτει στην εκπαιδευτική διαδικασία, στη διδασκαλία και τη μάθηση, όταν πληρούνται: η εργασιακή ικανοποίηση και η αναγνώριση του κοινωνικού ρόλου των εκπαιδευτικών, η μισθολογική τους αναβάθμιση, οι σταθερές/μόνιμες εργασιακές σχέσεις, η επικράτηση των αξιών της δημοκρατίας, της συλλογικότητας και της αλληλεγγύης, η αξιοπρεπής διαβίωση αποκλειστικά από τον μισθό, η επιστημονική, ψυχολογική και εργασιακή υποστήριξη με επιμορφωτικούς, ανατροφοδοτικούς θεσμούς.	Ανταλλαγή εμπειριών, μελέτη ερευνών, συζήτηση και αναστοχασμός πάνω στα ζητήματα της επίδρασης των όρων διαβίωσης και των συνθηκών εργασίας των εκπαιδευτικών της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης στην εκπαιδευτική διαδικασία, στη διδασκαλία και τη μάθηση. Συμμετοχή σε σχετικές ημερίδες και συνέδρια. Διερεύνηση προτάσεων και λύσεων.

Β. Υλοποίηση της Δράσης (800 λέξεις)

Πραγματοποιήθηκαν χρονολογικά οι ακόλουθες ενέργειες, εκδηλώσεις, δραστηριότητες:

3-4 Ιανουαρίου 2024: Συνέδριο στην Αλεξανδρούπολη με θέμα: «Εργασιακή ικανοποίηση, εργασιακή εξουθένωση και εργασιακό άγχος των εκπαιδευτικών της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης. Ερευνητικά δεδομένα και επιστημονικές προσεγγίσεις». Εισηγήθηκαν: **1.Γεώργιος Ανδρουλάκης**, Καθηγητής του Τμήματος Διοίκησης Επιχειρήσεων του Πανεπιστημίου Πατρών.**2. Αθανάσιος Καραφύλλης**, Πρόεδρος του ΠΤΔΕ του Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου Θράκης.**3. Περικλής Παυλίδης**, Πρόεδρος του ΠΤΔΕ του Α.Π.Θ.**4. Νίκος Φωτόπουλος**, Αν. Καθηγητής του Τμήματος Κοινωνικής & Εκπ/κής Πολιτικής του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου.

18 Ιανουαρίου 2024: Διαδικτυακή εκδήλωση με θέμα: «Η επίδραση των όρων διαβίωσης και των συνθηκών εργασίας των εκπαιδευτικών στην εκπαιδευτική διαδικασία, τη διδασκαλία και τη μάθηση» με εισηγητές τους: **1. Σταύρο Μαυρουδέα**, Καθηγητή Τμήματος Κοινωνικής Πολιτικής του Παντείου Πανεπιστημίου. **2. Βασίλη Τσάφο**, Πρόεδρο στο Τ.Ε.Α.Π.Η. του Ε.Κ.Π.Α. **3. Απόστολο Καψάλη**, Επ. Καθηγητή Τμήματος Κοινωνικής Πολιτικής του Παντείου Πανεπιστημίου.

Δεκέμβριος 2023 - Ιανουάριος 2024: Έρευνα για την εργασιακή εξουθένωση και το εργασιακό άγχος των εκπαιδευτικών Π.Ε.

Απρίλιος-Μάιος 2024: Ηλεκτρονική έκδοση (πρακτικά ημερίδας-ανακοίνωσης στο συνέδριο – αποτελέσματα έρευνας).

Γ. Αποτίμηση της Δράσης (σε κάθε πεδίο έως 250 λέξεις)

Προτάσεις για συνέχιση της Δράσης/ για νέες Δράσεις το επόμενο έτος	Περαιτέρω διερεύνηση της επίδρασης των συνθηκών διαβίωσης των εκπαιδευτικών με τη διδασκαλία και την εκπαιδευτική διαδικασία. Προώθηση του αιτήματος για ενίσχυση των εκπαιδευτικών και αναγνώριση του εκπαιδευτικού και κοινωνικού τους ρόλου. Περαιτέρω καταγραφή των απόψεων και της κριτικής των εκπαιδευτικών. Διάχυση της κριτικής και των αιτημάτων προς την κοινωνία και την εκπαιδευτική κοινότητα. Επικαιροποίηση των δεδομένων της δράσης με βάση τα στοιχεία της νέας σχολικής χρονιάς (μισθολογικές αποδοχές, αγοραστική δύναμη και πληθωρισμός, αύξηση της γραφειοκρατικής εργασίας στο σχολείο, κλπ.). Αξιοποίηση των ερευνητικών δεδομένων για την εργασιακή εξουθένωση και αποδοχή από την πολιτεία των σχετικών αιτημάτων και προτάσεων.
Προτάσεις για αναγκαίες επιμορφώσεις στο πλαίσιο της Δράσης	Το υλικό που έχει παραχθεί να κοινοποιηθεί σε όλα τα σχολεία, τους Συλλόγους Γονέων όλης της χώρας και στα μέσα ενημέρωσης. Προγράμματα επιμόρφωσης για όλους τους εκπαιδευτικούς, με άδεια, με θεματολογίες εστιασμένες σε πραγματικές ανάγκες, που διατυπώνονται και επιλέγονται από τους ίδιους τους εκπαιδευτικούς, με δωρεάν δημόσιο χαρακτήρα και με ευθύνη των Παιδαγωγικών Τμημάτων. Κάθε επιμορφωτική δράση είναι απαραίτητο να εντάσσεται στο πλαίσιο της ανανεωμένης μετεκπαίδευσης, δηλαδή μιας επιμορφωτικής διαδικασίας μεγάλης

	διάρκειας, με απαλλαγή από τα διδακτικά καθήκοντα και με αποφασιστικό λόγο στη διαμόρφωση του περιεχομένου της των ίδιων των εκπαιδευτικών.
Προτάσεις για αξιοποίηση των πρακτικών που αναπτυχθήκαν στο πλαίσιο της Δράσης	Η διάχυση των εισηγήσεων του Συνεδρίου και της εκδήλωσης και ο πολλαπλασιασμός παρόμοιων θεωρητικών επεξεργασιών στο συγκεκριμένο ζήτημα. Η ανάδειξη των προτάσεων που επιδρούν θετικά στην επαγγελματική ικανοποίηση, στην ενίσχυση του εκπαιδευτικού επαγγέλματος, στην αναγνώριση του εκπαιδευτικού και κοινωνικού ρόλου των εκπαιδευτικών: μισθολογική αναβάθμιση των εκπαιδευτικών και αξιοπρεπής διαβίωση αποκλειστικά από τον μισθό τους, σταθερές/μόνιμες εργασιακές σχέσεις, επιστημονική, ψυχολογική και εργασιακή υποστήριξη με επιμορφωτικούς, ανατροφοδοτικούς θεσμούς και υπεράσπιση του επιστημονικού κύρους και της αυτοπεποίθησης των εκπαιδευτικών, γενναία χρηματοδότηση της εκπαίδευσης. Απαλλαγή από τον ολοένα αυξανόμενο φόρτο γραφειοκρατικής εργασίας, συχνά χωρίς κανένα απολύτως όφελος για τη λειτουργία του σχολείου και, κυρίως, για την παιδαγωγική λειτουργία του. Χρειάζεται να επισημανθεί ότι όσο ο μισθός του εκπαιδευτικού δεν επαρκεί όχι για μια αξιοβίωτη ζωή αλλά ούτε καν για επιβίωση, εντείνονται φαινόμενα επαγγελματικής εγκατάλειψης και απογοήτευσης. Χρειάζεται επίσης να τονιστεί ότι όσο το ένα τρίτο του εκπαιδευτικού σώματος (αναπληρωτές/τριες) εργάζεται με συνθήκες ελαστικής εργασίας και επισφάλειας, με αβέβαιο μέλλον και ταυτόχρονα υποχρεώνεται σε ένα διαρκή ανταγωνισμό, δυσχεραίνεται η διαμόρφωση των απαραίτητων σχέσεων στο εσωτερικό της σχολικής κοινότητας.
Επιμορφώσεις που τυχόν υλοποιήθηκαν στο πλαίσιο της Δράσης	Οι εισηγήσεις της ημερίδας και της εκδήλωσης, οι συζητήσεις που ακολούθησαν, καθώς και η συλλογική εργασία για τη διαμόρφωση, αποδελτίωση, τεχνική επεξεργασία και ερμηνεία ποσοτικών και ποιοτικών δεδομένων του ερευνητικού ερωτηματολογίου είχαν σημαντικό επιμορφωτικό χαρακτήρα. Ιδιαίτερα το υλικό των υποτιτλισμένων ταινιών που παρήχθη, αποτελεί σημαντική συμβολή στην ιστορία της εκπαίδευσης και της παιδαγωγικής επιστήμης.
Υλικό που παρήχθη ή αξιοποιήθηκε	Video: https://www.youtube.com/watch?v=H7DlvhYH42s Κείμενα 1: http://doe.gr/wp-content/uploads/2024/05/27-EKPAIDEYTIKO-SYNEDRIO-DOE-POED-2-3-4_1.pdf Κείμενα 2: http://doe.gr/wp-content/uploads/2024/05/%CE%A0%CE%A1%CE%91%CE%9A%CE%A4%CE%99%CE%9A%CE%91-18_2.pdf Ερωτηματολόγιο: http://doe.gr/wp-content/uploads/2024/05/SurveyBma-2023-%CE%97-%CE%B5%CF%81%CE%B3%CE%B1%CF%83%CE%B9%CE%B1%CE%BA%CE%AE-%CE%B6%CF%89%CE%AE-%CE%84%CF%89%CE%BD-%CE%B5%CE%BA%CF%80%CE%B1%CE%B9%CE%B4%CE%B5%CF%85%CF%84%CE%B9%CE%BA%CF%8E%CE%BD-%CF%84%CE%B7%CF%82-%CE%91%CE%B2%CE%AC%CE%B8%CE%BC%CE%B9%CE%B1%CF%82-%CE%95%CE%BA%CF%80%CE%B1%CE%AF%CE%B4%CE%B5%CF%85%CF%83%CE%B7%CF%82.pdf Παιδαγωγικές ταινίες: http://doe.gr/%CF%80%CE%B1%CE%B9%CE%B4%CE%B1%CE%B3%CF%89%CE%B3%CE%B9%CE%BA%CE%AC-%CE%B2%CE%AF%CE%BD%CF%84%CE%B5%CE%BF-2024/
Δυσκολίες που παρουσιάστηκαν	Οι βασικοί παράγοντες δυσκολίας είναι: α) Η απουσία διαλόγου του Υπουργείου Παιδείας με τον συλλογικό φορέα των εκπαιδευτικών. Το γεγονός ότι οι απόψεις και τα αιτήματα του εκπαιδευτικού κλάδου δεν συζητούνται με επιλογή του Υπουργείου Παιδείας. β) Η ένταση των περιστατικών διοικητικής πίεσης, παραβίασης στοιχειωδών δικαιωμάτων των εκπαιδευτικών, ο αυξημένος φόρτος γραφειοκρατικής εργασίας, η θεαματική αύξηση άδικων διώξεων σε βάρος εκπαιδευτικών, η απαξίωση των συλλογικών οργάνων και ιδιαίτερα του ρόλου του συλλόγου διδασκόντων. γ) Το κλίμα ανταγωνισμού και τα αρνητικά στερεότυπα που προβάλλονται στο κοινωνικό σώμα για το επάγγελμα του εκπαιδευτικού με αποτέλεσμα να δημιουργείται ένα φορτισμένο περιβάλλον και να ενθαρρύνεται η στοχοποίηση των εκπαιδευτικών για κάθε κακοδαιμονία του εκπαιδευτικού συστήματος. δ) Η συνολικότερη οικονομική, κοινωνική, πολιτισμική κρίση και οι επιπτώσεις της στην εκπαιδευτική διαδικασία.
Παράμετροι που διευκόλυναν την	α) Η συμβολή των εκπαιδευτικών στον αγώνα για την υπεράσπιση των στοιχειωδών επαγγελματικών τους δικαιωμάτων β) Η συνεργασία με κοινωνικούς και εκπαιδευτικούς φορείς.

Επίτευξη των στόχων	γ) Η συστηματική καλλιέργεια συλλογικής συνείδησης για τον κοινωνικό και παιδαγωγικό ρόλο του/της εκπαιδευτικού. Η ιστορική και κοινωνική διάσταση, όπως αυτή αποτυπώνεται στις παιδαγωγικές ταινίες, διαμορφώνοντας προϋποθέσεις για αναστοχαστική δράση. δ) Η πληρότητα των ερωτηματολογίων καταγραφής και αποτύπωσης έρευνας για την εργασιακή εξουθένωση των εκπαιδευτικών της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης. ε) Η μαζική συμμετοχή των εκπαιδευτικών στις δράσεις.			
Βαθμός επίτευξης των στόχων που είχαν τεθεί	1 Ελάχιστα	2 Μερικώς	3 Σε μεγάλο βαθμό	4 Πλήρως
Αποτελέσματα της Δράσης	α) Η διαρκής ευαισθητοποίηση των εκπαιδευτικών με τη μαζική συμμετοχή τους στις δράσεις. β) Η ανάδειξη των αιτιών της κοινωνικής και οικονομικής υποβάθμισης των εκπαιδευτικών και η τεκμηρίωση της συσχέτισής της με την εκπαιδευτική διαδικασία. γ) Η ανάδειξη της σημασίας των υλικών όρων διαβίωσης των εκπαιδευτικών και της αναβάθμισης του κοινωνικού τους ρόλου. δ) Η αποτύπωση και καταγραφή των εκπαιδευτικών, κοινωνικών και οικονομικών μέτρων που απαιτούνται για την αναβάθμιση και τη στήριξη του εκπαιδευτικού. ε) Η καταγραφή των παραπάνω σε έντυπη έκδοση, που διευκολύνει τη διάχυση και τη συζήτηση στο σύνολο της εκπαιδευτικής κοινότητας.			
Αλλαγές σε σχέση με τον αρχικό σχεδιασμό (εφόσον υπήρξαν)	Οι δράσεις υλοποιήθηκαν σύμφωνα με τον αρχικό προγραμματισμό, τόσο ως προς το περιεχόμενο, όσο και χρονολογικά.			

Αξονας 2	Στόχοι	Σχέδια Δράσης
Σχολική διαρροή, φοίτηση	Η ανάδειξη παραμέτρων που επηρεάζουν αρνητικά την εκπαιδευτική πορεία των μαθητών/τριων, τη σχέση τους με τη γνώση και τον σχολικό θεσμό, όπως: Η αντίληψη του προκριματικού αγώνα για την επόμενη βαθμίδα, η πίεση της ύλης, η λογική της ατομικής ευθύνης, το αυταρχικό διοικητικό και θεσμικό πλαίσιο, οι αντιλήψεις περί αριστείας και ανταγωνισμού, η λογική ότι η επίδοση του/της μαθητή/τριας στο σχολείο είναι, αποκλειστικά, δείγμα ατομικών ικανοτήτων και «χαρίσματος». Σε αντιδιαστολή με αυτές τις αντιλήψεις, να αναδειχτούν τα ζητήματα των κοινωνικοοικονομικών συνθηκών στις οποίες ζει ο/η μαθητής/τρια, το μορφωτικό κεφάλαιο και οι πολιτισμικές αξίες που βρίσκονται στον περίγυρό του. Να καταστεί σαφές ότι η σχολική αποτυχία είναι, κυρίως, η εκδήλωση της αδυναμίας του κοινωνικοοικονομικού περιγύρου του μαθητή, να τον ενισχύσει ώστε να ανταποκριθεί στις απαιτήσεις του σχολείου. Ανάδειξη της αναγκαιότητας επέκτασης των υποστηρικτικών θεσμών και άρση όλων των αρνητικών παραμέτρων που υπονομεύουν την πορεία των μαθητών/τριών από βαθμίδα σε βαθμίδα.	Η διερεύνηση της σχέσης κοινωνικών και εκπαιδευτικών ανισοτήτων, σε συνδυασμό με τις συνέπειες που έχουν οι εφαρμοζόμενες εκπαιδευτικές πολιτικές, στη σχέση των μαθητών με τη γνώση. Η παραγωγή και αναπαραγωγή ανισοτήτων και «σχολικής αποτυχίας», μέσα σε ένα ανταγωνιστικό εκπαιδευτικό πλαίσιο. Αναζητούμε, διερευνούμε, διεκδικούμε το δημόσιο σχολείο που θα μπορεί να αναμετρηθεί με τις άνισες αφετηρίες των μαθητών. Μελετούμε τις αναγκαίες αλλαγές στο Αναλυτικό Πρόγραμμα και συνολικά στο σχολείο και στους υποστηρικτικούς θεσμούς, ώστε τα άνισα μορφωτικά και υποστηρικτικά περιβάλλοντα να μην μετατρέπονται σε προδιαγεγραμμένες άνισες σχολικές διαδρομές. Απαιτούμε, οραματιζόμαστε και δουλεύουμε για ένα σχολείο για όλους τους/τις μαθητές/τριες.

B. Υλοποίηση της Δράσης (800 λέξεις)

Πραγματοποιήθηκαν χρονολογικά οι ακόλουθες ενέργειες, εκδηλώσεις, δραστηριότητες:

25 Φεβρουαρίου 2024: Διαδικτυακή εκδήλωση με θέμα: « Η επίδραση των εφαρμοζόμενων εκπαιδευτικών πολιτικών και των κοινωνικών/εκπαιδευτικών ανισοτήτων, στη σχέση των μαθητών με τη γνώση και τη «σχολική αποτυχία». Εισηγητές: 1. **Τάσος Λιάμπας**, Καθηγητής του Π.Τ.Δ.Ε. του ΑΠΘ .2. **Χρήστος Τουρτούρας**, Επ. Καθηγητής του Π.Τ.Δ.Ε. του ΑΠΘ..3. **Γιώργος Τσιάκαλος**, Ομ. Καθηγητής του Π.Τ.Δ.Ε. του ΑΠΘ.

Απρίλιος – Μάιος 2024: Ηλεκτρονική έκδοση (πρακτικά ημερίδας – Επιλογή άρθρων)

Ιανουάριος 2024: Υποτιτλισμός διεθνών παραγωγών (videos) για τις θέσεις μεγάλων παιδαγωγών και τις απαντήσεις που δίνουν σε παιδαγωγικά και κοινωνικά ζητήματα.

Γ. Αποτίμηση της Δράσης (σε κάθε πεδίο έως 250 λέξεις)

Προτάσεις για συνέχιση της Δράσης/ για νέες Δράσεις το επόμενο έτος	Περαιτέρω ανάπτυξη της συζήτησης για την άμβλυνση των κοινωνικών, οικονομικών και εκπαιδευτικών ανισοτήτων, που αποτελούν τους βασικούς παράγοντες της σχολικής αποτυχίας και διαρροής. Επεξεργασία και μελέτη της σχέσης μεταξύ της ποσότητας της ύλης που διδάσκεται στο Δημοτικό και του περιεχομένου της, με τη σχολική αποτυχία και τη σχολική διαρροή.
Προτάσεις για αναγκαίες επιμορφώσεις στο πλαίσιο της Δράσης	Το υλικό που έχει παραχθεί να κοινοποιηθεί σε όλα τα σχολεία, τους Συλλόγους Γονέων όλης της χώρας και στα μέσα ενημέρωσης. Προγράμματα επιμόρφωσης με άδεια για όλους τους εκπαιδευτικούς, με θεματολογίες εστιασμένες σε πραγματικές ανάγκες, που διατυπώνονται και επιλέγονται από τους ίδιους τους εκπαιδευτικούς, με δωρεάν δημόσιο χαρακτήρα και με ευθύνη των Παιδαγωγικών Τμημάτων.
Προτάσεις για αξιοποίηση των πρακτικών που αναπτυχθήκαν στο πλαίσιο της Δράσης	α) Η διάχυση των πορισμάτων και των εισηγήσεων της εκδήλωσης είναι σημαντική και συμβάλλει στην επίλυση των προβλημάτων. β) Η επιτυχής αντιμετώπιση του φαινομένου της σχολικής «αποτυχίας»- διαρροής συνδέεται σε μεγάλο βαθμό: i) με τη μείωση της ύλης, ii) την πλήρη στελέχωση των Τμημάτων Ένταξης και Τάξεων Υποδοχής για όλους τους μαθητές από οργανικά τοποθετημένους εκπαιδευτικούς, iii) την κάλυψη όλων των αναγκαίων υποδομών από την Πολιτεία και iv) την ενίσχυση των οικογενειών των μαθητών/τριών μας τόσο στην κοινωνικοοικονομική τους κατάσταση, όσο και στην ύπαρξη δημόσιων υποστηρικτικών θεσμών στο πλαίσιο της κοινότητας. γ) Περαιτέρω μελέτη του φαινομένου της σχολικής «αποτυχίας» και διαρροής και αντιμετώπιση των κοινωνικών αιτίων του φαινομένου.

Επιμορφώσεις που τυχόν υλοποιήθηκαν στο πλαίσιο της Δράσης	Οι εισηγήσεις των εκδηλώσεων και οι συζητήσεις που ακολούθησαν, καθώς και τα συμπεράσματα που αποτυπώθηκαν είχαν σημαντικό επιμορφωτικό χαρακτήρα. Ιδιαίτερα το υλικό των υποτιτλισμένων ταινιών που παρήχθη, αποτελεί σημαντική συμβολή στην ιστορία της εκπαίδευσης και της παιδαγωγικής επιστήμης.			
Υλικό που παρήχθη ή αξιοποιήθηκε	Video: https://youtube.com/live/OtTknykPiM?feature=share Κείμενα: http://doe.gr/wp-content/uploads/2024/05/%CE%A0%CE%A1%CE%91%CE%9A%CE%A4%CE%99%CE%9A%CE%91-25_2.pdf Παιδαγωγικές ταινίες: http://doe.gr/%CF%80%CE%B1%CE%B9%CE%B4%CE%B1%CE%B3%CF%89%CE%B3%CE%B9%CE%BA%CE%AC-%CE%B2%CE%AF%CE%BD%CF%84%CE%B5%CE%BF-2024/			
Δυσκολίες που παρουσιάστηκαν	Οι βασικοί παράγοντες δυσκολίας είναι: α) Η απουσία διαλόγου με τον συλλογικό φορέα των εκπαιδευτικών, με ευθύνη του Υπουργείου Παιδείας, το οποίο επιλέγει τη λογική της επιβολής και του αυταρχισμού. Το γεγονός ότι οι προτάσεις και τα αιτήματα του εκπαιδευτικού κλάδου, η γνώμη και οι απόψεις των εκπαιδευτικών δεν συζητούνται, με επιλογή του Υπουργείου Παιδείας. β) Με ευθύνη της Πολιτείας και του Υπουργείου Παιδείας δεν αντιμετωπίζονται οι σύνθετες κοινωνικές, οικονομικές, ψυχικές και εκπαιδευτικές ανάγκες, στο σύνολο της εκπαιδευτικής κοινότητας. γ) Τα παραπάνω σε συνδυασμό με τις συνθήκες έντονης διοικητικής πίεσης υποβαθμίζουν τις δημοκρατικές λειτουργίες και απαξιώνουν τον ρόλο των εκπαιδευτικών.			
Παράμετροι που διευκόλυναν την επίτευξη των στόχων	α) Η συνεργασία με τους φορείς των επιστημών της Αγωγής, η δική τους διάθεση να συνδράμουν τον συλλογικό φορέα των εκπαιδευτικών και η υψηλή ποιότητα των εισηγήσεων. β) Η ιστορική και κοινωνική διάσταση, όπως αυτή αποτυπώνεται στις παιδαγωγικές ταινίες, διαμορφώνοντας προϋποθέσεις για αναστοχαστική δράση. γ) Η μαζική συμμετοχή των εκπαιδευτικών στις δράσεις.			
Βαθμός επίτευξης των στόχων που είχαν τεθεί	1 Ελάχιστα	2 Μερικώς	3 Σε μεγάλο βαθμό	4 Πλήρως
Αποτελέσματα της Δράσης	α) Η διαρκής ευαισθητοποίηση των εκπαιδευτικών με τη μαζική συμμετοχή τους στις δράσεις. β) Η ανάδειξη της σπουδαιότητας των κοινωνικών-οικονομικών παραμέτρων που επηρεάζουν τη σχολική αποτυχία και διαρροή και τη μετέπειτα πορεία των μαθητών/τριών, στον αντίποδα μιας αντίληψης «ατομικής ικανότητας». γ) Η ανάδειξη προτάσεων για τη μείωση της σχολικής αποτυχίας και διαρροής. δ) Η αποτύπωση των ελλείψεων σε Τμήματα Ένταξης - Τάξεις Υποδοχής (Οργανικές θέσεις – Στελέχωση). ε) Η καταγραφή των παραπάνω σε ηλεκτρονική έκδοση που διευκολύνει τη συζήτηση στο σύνολο της εκπαιδευτικής κοινότητας.			
Αλλαγές σε σχέση με τον αρχικό σχεδιασμό (εφόσον υπήρξαν)	Οι δράσεις υλοποιήθηκαν σύμφωνα με τον αρχικό προγραμματισμό, τόσο ως προς το περιεχόμενο, όσο και χρονολογικά.			

Αξονας 3	Στόχοι	Σχέδια Δράσης
Σχέση μεταξύ μαθητών/τριών	Να αναδειχθεί η σημασία των συνεργατικών μορφών διδασκαλίας και μάθησης ως διδακτικού παραδείγματος, καθώς και τα εμπόδια που θέτει στην εφαρμογή τους το ισχύον σχολικό πρόγραμμα σπουδών. Να αναδειχθεί η δυνατότητα λειτουργίας της σχολικής τάξης ως κοινότητα μάθησης, σε ένα σχολικό πλαίσιο δημοκρατίας και ισοτιμίας. Να αναδειχθούν η στάση και οι απόψεις των εκπαιδευτικών για την ομαδοσυνεργατική διδασκαλία, ο προβληματισμός που αναπτύσσεται εντός της εκπαιδευτικής κοινότητας και τα αιτήματά της.	Οι συνεργατικές μορφές διδασκαλίας και μάθησης ως εργαλείο ανάπτυξης των διαπροσωπικών και διομαδικών σχέσεων, ενδυνάμωσης της αυτοεκτίμησης των μαθητών/τριών, εμπέδωσης κλίματος συνεργασίας και ενότητας μεταξύ των μελών της ομάδας και κατανόησης τόσο των δικών τους αναγκών και συναισθημάτων όσο και των άλλων. Οι στάσεις και οι απόψεις των εκπαιδευτικών απέναντι στη συνεργατική διδασκαλία και μάθηση.

B. Υλοποίηση της Δράσης (800 λέξεις)

Πραγματοποιήθηκαν χρονολογικά οι ακόλουθες ενέργειες, εκδηλώσεις, δραστηριότητες:

10 Μαρτίου 2024: Συμμετοχή σε διαδικτυακή ημερίδα με θέμα: «Μαθαίνοντας με τις συνεργατικές παιδαγωγικές.

Διαδικασίες και εργαλεία για το σχολείο» με εισηγητή τον **Sylvain Connac**, Καθηγητή en sciences de l'éducation à l'université Paul-Valéry de Montpellier.

19 Απριλίου 2024: Συμμετοχή και παρακολούθηση διαδικτυακής ημερίδας: «Οι απόψεις των εκπαιδευτικών για τις συνεργατικές μορφές διδασκαλίας και μάθησης. Ερευνητικά δεδομένα και επιστημονικές προσεγγίσεις» με εισηγητές/τριες **1. Αλεξάνδρα Ανδρούσου**, Καθηγήτρια του ΤΕΑΠΗ, του Πανεπιστημίου Αθηνών.**2. Πέτρος Χαραβιτσιδής**, Επ. Καθηγητής του ΤΕΑΠΗ, του Πανεπιστημίου Αθηνών.**3. Νίκος Χανιωτάκης**, Επ. Καθηγητής στο Π.Τ.Δ.Ε του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας, **4. Ελίνα Τσιρόγκα**, υπ. διδακτόρισα στο ΤΕΑΠΗ/ΕΚΠΑ – στατιστική αναλύτρια.

Απρίλιος – Μάιος 2024: Ηλεκτρονική έκδοση πρακτικών ημερίδας.

Ιανουάριος 2024: Υποτιτλισμός διεθνών παραγωγών (videos) για τις θέσεις μεγάλων παιδαγωγών και τις απαντήσεις που δίνουν σε παιδαγωγικά ζητήματα.

Γ. Αποτίμηση της Δράσης (σε κάθε πεδίο έως 250 λέξεις)

Προτάσεις για συνέχιση της Δράσης/ για νέες Δράσεις το επόμενο έτος	Εμβάθυνση στην έννοια της συνεργατικής διδασκαλίας και μάθησης. Πώς οι συνεργατικές «παιδαγωγικές» (διαδικασίες, μέθοδοι, όροι και στοχοθεσία) ισορροπούν ανάμεσα στην ατομική διάσταση της μάθησης (δεν μαθαίνουμε όλοι ομοιόμορφα, η μάθηση απαιτεί ατομικό μόχθο και χρόνο) και την μάθηση στα πλαίσια ομαδικής συνεργασίας στο εσωτερικό της θεσμισμένης παιδαγωγικής σχέσης; Περαιτέρω επεξεργασία και μελέτη της καταγραφής-αποτύπωσης των απόψεων των εκπαιδευτικών για τη σχέση της έκτασης της διδασκόμενης ύλης και της δυνατότητας εφαρμογής συνεργατικών πρακτικών διδασκαλίας-μάθησης.
Προτάσεις για αναγκαίες επιμορφώσεις στο πλαίσιο της Δράσης	Το υλικό που έχει παραχθεί να κοινοποιηθεί σε όλα τα σχολεία, τους Συλλόγους Γονέων όλης της χώρας και στα μέσα ενημέρωσης. Προγράμματα επιμόρφωσης με άδεια για όλους τους εκπαιδευτικούς, με θεματολογίες εστιασμένες σε πραγματικές ανάγκες, που διατυπώνονται και επιλέγονται από τους ίδιους τους εκπαιδευτικούς, με δωρεάν δημόσιο χαρακτήρα και με ευθύνη των Παιδαγωγικών Τμημάτων.
Προτάσεις για αξιοποίηση των πρακτικών που αναπτυχθήκαν στο πλαίσιο της Δράσης	Από την καταγραφή των απόψεων των εκπαιδευτικών αναδείχτηκε ότι η ποιότητα της παιδαγωγικής σχέσης, η διδασκαλία και η σχέση των μαθητών με τη γνώση μπορούν να βελτιωθούν με την άρση των παραγόντων που εμποδίζουν την εφαρμογή ομαδοσυνεργατικών μορφών μάθησης όπως: α) Η μεγάλη έκταση και ο υψηλός βαθμός δυσκολίας της διδακτέας ύλης, β) Ο αυξημένος αριθμός των μαθητών/τριών στην τάξη (σε 25 ανά τμήμα). γ) Ο περιορισμένος χρόνος διδασκαλίας, αναλογικά με την έκταση και την δυσκολία της ύλης, για την εμβάθυνση στα γνωστικά αντικείμενα. δ) Οι ανεπαρκείς υλικοτεχνικές υποδομές (μικρές αίθουσες κ.λπ.), ο ανεπαρκής εξοπλισμός, η έλλειψη υποστηρικτικών θεσμών.

Επιμορφώσεις που τυχόν υλοποιήθηκαν στο πλαίσιο της Δράσης	Οι εισηγήσεις των εκδηλώσεων και οι συζητήσεις που ακολούθησαν, καθώς και η συλλογική εργασία για τη διαμόρφωση, αποδελτίωση, τεχνική επεξεργασία και ερμηνεία ποσοτικών και ποιοτικών δεδομένων των ερευνητικών ερωτηματολογίων είχαν σημαντικό επιμορφωτικό χαρακτήρα. Ιδιαίτερα το υλικό των υποτιτλισμένων ταινιών που παρήχθη, αποτελεί σημαντική συμβολή στην ιστορία της εκπαίδευσης και της παιδαγωγικής επιστήμης.			
Υλικό που παρήχθη ή αξιοποιήθηκε	Video 1: https://youtube.com/live/J4v1luTkDdY?feature=share (Gr) https://youtube.com/live/90tyOAgyllo?feature=share (Fr) Video 2: https://www.youtube.com/watch?v=Tnr2SXW8O5g Ερωτηματολόγιο: https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLScatJV3QmNKK-kE3MzvUZ1geJDMltT7_4od9IDbzAREQmNwXA/viewform?usp=sf_link Κείμενο 1: http://doe.gr/wp-content/uploads/2024/05/%CE%A0%CE%A1%CE%91%CE%9A%CE%A4%CE%99%CE%9A%CE%91-10_3.pdf Κείμενο 2: https://doe.gr/%cf%80%cf%81%ce%b1%ce%ba%cf%84%ce%b9%ce%ba%ce%ac-19-4-2024/ Παιδαγωγικές ταινίες: http://doe.gr/%CF%80%CE%B1%CE%B9%CE%B4%CE%B1%CE%B3%CF%89%CE%B3%CE%B9%CE%BA%CE%AC-%CE%B2%CE%AF%CE%BD%CF%84%CE%B5%CE%BF-2024/			
Δυσκολίες που παρουσιάστηκαν	Οι βασικοί παράγοντες δυσκολίας είναι: α) Η απουσία διαλόγου με τον συλλογικό φορέα των εκπαιδευτικών, με ευθύνη του Υπουργείου Παιδείας, το οποίο επιλέγει τη λογική της επιβολής και του αυταρχισμού. Το γεγονός ότι οι προτάσεις και τα αιτήματα του εκπαιδευτικού κλάδου, η γνώμη και οι απόψεις των εκπαιδευτικών δεν συζητούνται, με επιλογή του Υπουργείου Παιδείας. β) Με ευθύνη της Πολιτείας και του Υπουργείου Παιδείας δεν αντιμετωπίζονται οι σύνθετες κοινωνικές, οικονομικές, ψυχικές και εκπαιδευτικές ανάγκες, στο σύνολο της εκπαιδευτικής κοινότητας. γ) Τα παραπάνω σε συνδυασμό με τις συνθήκες έντονης διοικητικής πίεσης υποβαθμίζουν τις δημοκρατικές λειτουργίες και απαξιώνουν τον ρόλο των εκπαιδευτικών.			
Παράμετροι που διευκόλυναν την επίτευξη των στόχων	α) Η συνεργασία με τους φορείς των επιστημών της Αγωγής, η δική τους διάθεση να συνδράμουν τον συλλογικό φορέα των εκπαιδευτικών και η συλλογική εργασία και δράση όλων των συμμετεχόντων. β) Η πληρότητα του εργαλείου (ερωτηματολόγιο) καταγραφής των απόψεων των εκπαιδευτικών για τη σχέση της έκτασης της διδασκόμενης ύλης και της δυνατότητας εφαρμογής συνεργατικών πρακτικών διδασκαλίας. γ) Η μαζική συμμετοχή των εκπαιδευτικών στις δράσεις. δ) Η ιστορική και κοινωνική διάσταση, όπως αυτή αποτυπώνεται στις παιδαγωγικές ταινίες, διαμορφώνοντας προϋποθέσεις για αναστοχαστική δράση.			
Βαθμός επίτευξης των στόχων που είχαν τεθεί	1 Ελάχιστα	2 Μερικώς	3 Σε μεγάλο βαθμό	4 Πλήρως
Αποτελέσματα της Δράσης	α) Η διαρκής ευαισθητοποίηση των εκπαιδευτικών με τη μαζική συμμετοχή τους στις δράσεις. β) Η ανάδειξη των υλικών και κοινωνικών παραγόντων που επηρεάζουν την εφαρμογή συνεργατικών πρακτικών διδασκαλίας. γ) Ο εξοπλισμός των εκπαιδευτικών με τα αναγκαία εργαλεία θεωρητικής θεμελίωσης των συνεργατικών μορφών διδασκαλίας και μάθησης. δ) Η αποτύπωση και καταγραφή των απόψεων των εκπαιδευτικών για τη σχέση της έκτασης και το βαθμό δυσκολίας της διδασκόμενης ύλης με τη δυνατότητα εφαρμογής συνεργατικών πρακτικών διδασκαλίας. ε) Η καταγραφή των παραπάνω σε ηλεκτρονική έκδοση, που διευκολύνει τη συζήτηση στο σύνολο της εκπαιδευτικής κοινότητας.			

Αλλαγές σε σχέση με τον αρχικό σχεδιασμό (εφόσον υπήρξαν)	Οι δράσεις υλοποιήθηκαν σύμφωνα με τον αρχικό προγραμματισμό, τόσο ως προς το περιεχόμενο, όσο και χρονολογικά.
--	---

Αξονας 4	Στόχοι	Σχέδια Δράσης
Σχέση μεταξύ μαθητών/τριών εκπαιδευτικών	Να αναδειχθούν οι εκπαιδευτικές, παιδαγωγικές και οικονομικές προϋποθέσεις για την ενίσχυση της παιδαγωγικής σχέσης εκπαιδευτικού-μαθητή. Η αναγκαιότητα για σταθερές σχέσεις εργασίας με διορισμούς μόνιμων εκπαιδευτικών, ώστε να καλυφθούν όλες οι εκπαιδευτικές ανάγκες, για ουσιαστικό αποφασιστικό ρόλο του Συλλόγου Διδασκόντων, για υποστηρικτικούς θεσμούς και αντισταθμιστικά προγράμματα με έγκαιρη και μόνιμη στελέχωση, για οικοδόμηση ουσιαστικής επικοινωνίας μεταξύ εκπαιδευτικών – μαθητών με κλίμα συνεργασίας, αλληλοκατανόησης και εμπιστοσύνης.	Οι απόψεις των εκπαιδευτικών για τις δυσκολίες και τις δυνατότητες που υπάρχουν στην ανάπτυξη των σχέσεων τους με τους/τις μαθητές/τριες. Η επίδραση ενός συνεργατικού, δημοκρατικού παιδαγωγικού και εκπαιδευτικού πλαισίου στην ανάπτυξη των σχέσεων μαθητών / εκπαιδευτικών. Η ανάδειξη των αξιών της συνεργασίας και της αλληλεγγύης απέναντι στον άκραιο ανταγωνισμό και την αντιπαλότητα.

B. Υλοποίηση της Δράσης (800 λέξεις)

Πραγματοποιήθηκαν χρονολογικά οι ακόλουθες ενέργειες, εκδηλώσεις, δραστηριότητες:

10 Μαρτίου 2024: Συμμετοχή σε διαδικτυακή ημερίδα με θέμα: «Μαθαίνοντας με τις συνεργατικές παιδαγωγικές

Διαδικασίες και εργαλεία για το σχολείο» με εισηγητή τον **Sylvain Connac**, Καθηγητή en sciences de l'éducation à l'université Paul-Valéry de Montpellier.

21 Απριλίου 2024: Συμμετοχή σε διαδικτυακή ημερίδα με θέμα: «Οι απόψεις των εκπαιδευτικών για τις δυνατότητες και τις δυσκολίες που υπάρχουν στην ανάπτυξη των σχέσεων τους με τους/τις μαθητές/τριες», με εισηγήτριες/εισηγητές: **1. Ιωάννα Μπίμπου - Νάκου**, Καθηγήτρια Ψυχολογίας στο Π.Τ.Δ.Ε. του ΑΠΘ, **2. Φωτεινή Κουγιουμουτζάκη**, Επ. Καθηγήτρια Κοινωνιολογίας στο Π.Τ.Δ.Ε. του ΑΠΘ, **3. Βασίλης Οικονομίδης**, Καθηγητής στο Παιδαγωγικό Τμήμα Προσχολικής Εκπαίδευσης του Πανεπιστημίου Κρήτης.

Ιανουάριος – Απρίλιος 2024: Εμπλουτισμός και επεξεργασία ερευνητικών δεδομένων και παρουσίασή τους σε διαδικτυακή επιστημονική εκδήλωση.

Μάιος – Ιούνιος 2024: Ηλεκτρονική έκδοση (πρακτικά ημερίδας – επιλογή άρθρων).

Ιανουάριος 2024: Υποτιτλισμός διεθνών παραγωγών (videos) για τις θέσεις μεγάλων παιδαγωγών και τις απαντήσεις που δίνουν σε παιδαγωγικά ζητήματα.

Γ. Αποτίμηση της Δράσης (σε κάθε πεδίο έως 250 λέξεις)

Προτάσεις για συνέχιση της Δράσης/ για νέες Δράσεις το επόμενο έτος	Εμβάθυνση στην έννοια της συνεργατικής διδασκαλίας και μάθησης. Πώς οι συνεργατικές «παιδαγωγικές» (διαδικασίες, μέθοδοι, όροι και στοχοθεσία) ισορροπούν ανάμεσα στην ατομική διάσταση της μάθησης (δεν μαθαίνουμε όλοι ομοιόμορφα, η μάθηση απαιτεί ατομικό μόχθο και χρόνο) και την μάθηση στα πλαίσια ομαδικής συνεργασίας στο εσωτερικό της θεσμισμένης παιδαγωγικής σχέσης. Πώς οι συνεργατικές παιδαγωγικές ενισχύουν ουσιαστικά τις διαπροσωπικές σχέσεις στο σχολείο. Περαιτέρω επεξεργασία και ποιοτική μελέτη της αποτύπωσης των απόψεων των εκπαιδευτικών για τις δυσκολίες και τις δυνατότητες που υπάρχουν στην ανάπτυξη των σχέσεων με τους/τις μαθητές/τριες.
Προτάσεις για αναγκαίες επιμορφώσεις στο πλαίσιο της Δράσης	Το υλικό που έχει παραχθεί να κοινοποιηθεί σε όλα τα σχολεία, τους Συλλόγους Γονέων όλης της χώρας και στα μέσα ενημέρωσης. Προγράμματα επιμόρφωσης με άδεια για όλους τους εκπαιδευτικούς, με θεματολογίες εστιασμένες σε πραγματικές ανάγκες, που διατυπώνονται και επιλέγονται από τους ίδιους τους εκπαιδευτικούς, με δωρεάν δημόσιο χαρακτήρα και με ευθύνη των Παιδαγωγικών Τμημάτων.
Προτάσεις για αξιοποίηση των πρακτικών που αναπτυχθήκαν στο πλαίσιο της Δράσης	Για τη διαμόρφωση ενός κλίματος εμπιστοσύνης, αλληλοκατανόησης, συνεργασίας και ουσιαστικής επικοινωνίας μεταξύ εκπαιδευτικών – μαθητών παίζουν σημαντικό ρόλο μια σειρά παράμετροι και διαστάσεις, οι οποίες είναι απαραίτητο να αναδειχθούν:

	1. Η δημιουργία κατάλληλου υποστηρικτικού και ενθαρρυντικού περιβάλλοντος, χωρίς ατομικό ανταγωνισμό και διαρκές άγχος για την κάλυψη του όγκου της ύλης και την εργαλειακή εξυπηρέτηση των αναλυτικών προγραμμάτων. Η ανάδειξη των αξιών της συλλογικής λειτουργίας, απέναντι στον εξεταστικό ανταγωνισμό και την αντιπαλότητα. 2. Οι διαπροσωπικές σχέσεις στο σχολείο οι οποίες ενισχύονται ουσιαστικά μέσα από συνεργατικές μορφές μάθησης και διδασκαλίας σε μία συνεργατική δομή τάξης. 3. Οι υποστηρικτικές δομές (Τ.Υ., Τ.Ε. κλπ) που είναι ιδιαίτερα σημαντικές καθώς παρέχουν δυνατότητες ή απαλείφουν περιορισμούς στη σχέση μαθητών και εκπαιδευτικών. Η λειτουργία των υποστηρικτικών δομών δημιουργεί κλίμα εμπιστοσύνης, υποστήριξης, ασφάλειας και φροντίδας. 4. Ο μικρότερος αριθμός μαθητών/τριών στην τάξη, που αυξάνει τον ποιοτικό χρόνο και το επίπεδο της αλληλεπίδρασης. 5. Η δημοκρατική λειτουργία και ο αποφασιστικός λόγος των Συλλόγων Διδασκόντων, με την αίσθηση της συλλογικότητας και τη θεσμική κατοχύρωσή της, που συμβάλλουν στη διαμόρφωση κλίματος εμπιστοσύνης, σεβασμού και αποδοχής. 6. Η επαρκής και αυξημένη διαθεσιμότητα εκπαιδευτικών πόρων για τη διαμόρφωση των χώρων, υποδομών και υλικών που είναι απαραίτητα για τη μετάβαση από τη νοησιαρχική αντίληψη της μάθησης, στην κοινωνική, κριτική, χειραφετική.
Επιμορφώσεις που τυχόν υλοποιήθηκαν στο πλαίσιο της Δράσης	Οι εισηγήσεις των εκδηλώσεων και οι συζητήσεις που ακολούθησαν, καθώς και η συλλογική εργασία για τη διαμόρφωση, αποδελτίωση, τεχνική επεξεργασία και ερμηνεία ποσοτικών και ποιοτικών δεδομένων των ερευνητικών ερωτηματολογίων είχαν σημαντικό επιμορφωτικό χαρακτήρα. Ιδιαίτερα το υλικό των υποτιτλισμένων ταινιών που παρήχθη, αποτελεί σημαντική συμβολή στην ιστορία της εκπαίδευσης και της παιδαγωγικής επιστήμης.
Υλικό που παρήχθη ή αξιοποιήθηκε	Video 1: https://youtube.com/live/J4v1luTkDdY?feature=share (Gr) https://youtube.com/live/90tyQAgyllo?feature=share (Fr) Video 2: https://youtube.com/live/BCEssXZJNfo?feature=share Ερωτηματολόγιο: https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSfHC7XQZV01sHwxNPYzqMyAoN3Uydg7HEo8VGJqbMmgO0Ddxdg/viewform Κείμενο 1: http://doe.gr/wp-content/uploads/2024/05/%CE%A0%CE%A1%CE%91%CE%9A%CE%A4%CE%99%CE%9A%CE%91-10_3.pdf Κείμενο 2: https://doe.gr/%CF%80%CF%81%CE%B1%CE%BA%CF%84%CE%B9%CE%BA%CE%AC-21-4-2024/ Παιδαγωγικές ταινίες: http://doe.gr/%CF%80%CE%B1%CE%B9%CE%B4%CE%B1%CE%B3%CF%89%CE%B3%CE%B9%CE%BA%CE%AC-%CE%B2%CE%AF%CE%BD%CF%84%CE%B5%CE%BF-2024/
Δυσκολίες που παρουσιάστηκαν	Οι βασικοί παράγοντες δυσκολίας είναι: α) Η απουσία διαλόγου με τον συλλογικό φορέα των εκπαιδευτικών, με ευθύνη του Υπουργείου Παιδείας, το οποίο επιλέγει τη λογική της επιβολής και του αυταρχισμού. Το γεγονός ότι οι προτάσεις και τα αιτήματα του εκπαιδευτικού κλάδου, η γνώμη και οι απόψεις των εκπαιδευτικών δεν συζητούνται, με επιλογή του Υπουργείου Παιδείας. β) Με ευθύνη της Πολιτείας και του Υπουργείου Παιδείας δεν αντιμετωπίζονται οι σύνθετες κοινωνικές, οικονομικές, ψυχικές και εκπαιδευτικές ανάγκες, στο σύνολο της εκπαιδευτικής κοινότητας. γ) Τα παραπάνω σε συνδυασμό με τις συνθήκες έντονης διοικητικής πίεσης υποβαθμίζουν τις δημοκρατικές λειτουργίες και απαξιώνουν τον ρόλο των εκπαιδευτικών.
Παράμετροι που διευκόλυναν την επίτευξη των στόχων	α) Η συνεργασία με τους φορείς των επιστημών της Αγωγής, η δική τους διάθεση να συνδράμουν τον συλλογικό φορέα των εκπαιδευτικών και η συλλογική εργασία και δράση όλων των συμμετεχόντων.

	β) Η πληρότητα του εργαλείου (ερωτηματολόγιο) καταγραφής των απόψεων των εκπαιδευτικών για τη σχέση της έκτασης της διδασκόμενης ύλης και της δυνατότητας εφαρμογής συνεργατικών πρακτικών διδασκαλίας. γ) Η μαζική συμμετοχή των εκπαιδευτικών στις δράσεις. δ) Η ιστορική και κοινωνική διάσταση, όπως αυτή αποτυπώνεται στις παιδαγωγικές ταινίες, διαμορφώνοντας προϋποθέσεις για αναστοχαστική δράση.			
Βαθμός επίτευξης των στόχων που είχαν τεθεί	1 Ελάχιστα	2 Μερικώς	3 Σε μεγάλο βαθμό	4 Πλήρως
Αποτελέσματα της Δράσης	α) Η διαρκής ευαισθητοποίηση των εκπαιδευτικών με τη μαζική συμμετοχή τους στις δράσεις. β) Η ανάδειξη των υλικών και κοινωνικών παραγόντων που επηρεάζουν τις σχέσεις μεταξύ εκπαιδευτικών –μαθητών/τριών γ) Ο γνωστικός εξοπλισμός των εκπαιδευτικών με τα αναγκαία εργαλεία θεωρητικής θεμελίωσης των συνεργατικών μορφών διδασκαλίας και μάθησης. δ) Η αποτύπωση και καταγραφή των απόψεων των εκπαιδευτικών για τις δυνατότητες και τις δυσκολίες που υπάρχουν στην ανάπτυξη των σχέσεών τους με τους/τις μαθητές/τριες ε) Η καταγραφή των παραπάνω σε ηλεκτρονική έκδοση, που διευκολύνει τη συζήτηση στο σύνολο της εκπαιδευτικής κοινότητας.			
Αλλαγές σε σχέση με τον αρχικό σχεδιασμό (εφόσον υπήρξαν)	Οι δράσεις υλοποιήθηκαν σύμφωνα με τον αρχικό προγραμματισμό, τόσο ως προς το περιεχόμενο, όσο και χρονολογικά.			

Άξονας 6	Στόχοι	Σχέδια Δράσης
Ηγεσία, οργάνωση και διοίκηση της σχολικής μονάδας	Ανάδειξη των προβλημάτων που αφορούν στη σχολική στέγη και τους σχολικούς χώρους (τάξεις, βιβλιοθήκες, αίθουσες εκδηλώσεων και συνεδριάσεων, αυλές κλπ) σε σχέση με την ανάπτυξη του προγράμματος και τις ανάγκες των παιδιών της σχολικής ηλικίας, στη Γενική και την Ειδική Εκπαίδευση.	Καταγραφή και διερεύνηση της σημασίας των σχολικών χώρων (τάξεις, βιβλιοθήκες, αίθουσες εκδηλώσεων και συνεδριάσεων, αυλές κλπ) και των κτιριακών υποδομών που συντελούν και αρμόζουν στην ολόπλευρη ανάπτυξη των παιδιών σχολικής ηλικίας, στη Γενική και την Ειδική Εκπαίδευση .

B. Υλοποίηση της Δράσης (800 λέξεις)

Πραγματοποιήθηκαν χρονολογικά οι ακόλουθες ενέργειες, εκδηλώσεις, δραστηριότητες:

3 Μαρτίου 2024: Συμμετοχή σε πανελλαδική διαδικτυακή ημερίδα με θέμα: «Η σημασία των σχολικών χώρων και των κτιριακών υποδομών στην ανάπτυξη των παιδιών σχολικής και προσχολικής ηλικίας. Ερευνητικά δεδομένα και επιστημονικές προσεγγίσεις». Εισηγητές/ Εισηγήτριες: **1. Γιώργος Χριστόπουλος**, μέλος ΚΑΝΕΠ/ΓΣΕΕ και Πρόεδρος ΟΙΕΛΕ.**2. Κυριακή Τσουκαλά**, Ομ. Καθηγήτρια του Τμήματος Αρχιτεκτόνων – Μηχανικών, του ΑΠΘ.**3. Μανώλης Δανδουλάκης**, Πρόεδρος Σωματίου εργαζομένων στην ΚΤΥΠ.

Απρίλιος – Μάιος 2024: Ηλεκτρονική Έκδοση πρακτικών ημερίδας.

Γ. Αποτίμηση της Δράσης (σε κάθε πεδίο έως 250 λέξεις)

Προτάσεις για συνέχιση της Δράσης/ για νέες Δράσεις το επόμενο έτος	Περαιτέρω καταγραφή και χαρτογράφηση των κτιριακών υποδομών, των αναγκών σε εκπαιδευτικούς, σε υλικοτεχνικές υποδομές, σε εκπαιδευτικό και παιδαγωγικό υλικό, καθώς και υλοποίηση από την Πολιτεία των προτάσεων για ασφάλεια των σχολικών κτιρίων και ανέγερση νέων κτιριακών υποδομών.
Προτάσεις για αναγκαίες επιμορφώσεις στο πλαίσιο της Δράσης	Το υλικό που έχει παραχθεί να κοινοποιηθεί σε όλα τα σχολεία, τους Συλλόγους Γονέων όλης της χώρας και στα μέσα ενημέρωσης. Προγράμματα επιμόρφωσης για όλους τους εκπαιδευτικούς, με άδεια, με θεματολογίες εστιασμένες σε πραγματικές ανάγκες, που διατυπώνονται και επιλέγονται από τους ίδιους τους εκπαιδευτικούς, με δωρεάν δημόσιο χαρακτήρα και με ευθύνη των Παιδαγωγικών Τμημάτων. Κάθε επιμορφωτική δράση είναι απαραίτητο να εντάσσεται στο πλαίσιο της ανανεωμένης μετεκπαίδευσης δηλαδή μιας επιμορφωτικής διαδικασίας μεγάλης διάρκειας, με απαλλαγή από τα διδακτικά καθήκοντα και με αποφασιστικό λόγο στη διαμόρφωση του περιεχομένου της τόσο των Παιδαγωγικών Τμημάτων όσο και των ίδιων των εκπαιδευτικών.
Προτάσεις για αξιοποίηση των πρακτικών που αναπτυχθήκαν στο πλαίσιο της Δράσης	Η διάχυση των εισηγήσεων της εκδήλωσης και ο πολλαπλασιασμός παρόμοιων πρακτικών επεξεργασιών στο συγκεκριμένο ζήτημα, όπου αναδεικνύονται με έμφαση τα παρακάτω: Η παιδαγωγική σημασία που ενέχει ο σχολικός χώρος επηρεάζει καθοριστικά τη διαδικασία της διδασκαλίας και της μάθησης και συμβάλλει στην ολόπλευρη ανάπτυξη των μαθητών/τριών (βιολογική, συναισθηματική, γνωστική). Ο χώρος του Σχολείου, εσωτερικός και εξωτερικός, οφείλει να εξασφαλίζει τις προϋποθέσεις για την εφαρμογή ενός προγράμματος το οποίο να ανταποκρίνεται στις ανάγκες και τους ρυθμούς ανάπτυξης όλων των παιδιών. Κάθε Σχολείο, πρέπει να λειτουργεί σε κατάλληλο χώρο, να διαθέτει επαρκή και κατάλληλο εξοπλισμό, να διαθέτει εσωτερικό και εξωτερικό χώρο διαμορφωμένο με τρόπο που να διευκολύνεται η κίνηση και το παιχνίδι, να ενθαρρύνεται η ενεργητική-βιωματική μάθηση και να ενισχύονται η συλλογικότητα, η ανάληψη πρωτοβουλιών, η επικοινωνία, η συνεργασία και η αλληλεπίδραση όλων των συμμετεχόντων στην εκπαιδευτική διαδικασία. Η ανάδειξη του προβλήματος των σχολικών χώρων και των κτιριακών υποδομών, η ανάδειξη ευθυνών και συνεπειών, με σκοπό την

	ενεργοποίηση της Πολιτείας στην κατεύθυνση της διαμόρφωσης ενός προγράμματος σχολικής στέγης, άμεσης προτεραιότητας, με την επαναλειτουργία του ΟΣΚ ως αποκλειστικού δημόσιου φορέα, που θα έχει όλο το φάσμα των αρμοδιοτήτων (σχεδιασμό - υλοποίηση - ανέγερση - εξοπλισμό).			
Επιμορφώσεις που τυχόν υλοποιήθηκαν στο πλαίσιο της Δράσης	Οι εισηγήσεις των εκδηλώσεων και οι συζητήσεις που ακολούθησαν, καθώς και τα συμπεράσματα που αποτυπώθηκαν είχαν σημαντικό επιμορφωτικό χαρακτήρα. Ιδιαίτερα το υλικό των υποτιτλισμένων ταινιών που παρήχθη, αποτελεί σημαντική συμβολή στην ιστορία της εκπαίδευσης και της παιδαγωγικής επιστήμης.			
Υλικό που παρήχθη ή αξιοποιήθηκε	Video: https://youtube.com/live/OglkwN4iERg?feature=share Κείμενο: http://doe.gr/wp-content/uploads/2024/05/%CE%A0%CE%A1%CE%91%CE%9A%CE%A4%CE%99%CE%9A%CE%91-3_3.pdf Παιδαγωγικές ταινίες: http://doe.gr/%CF%80%CE%B1%CE%B9%CE%B4%CE%B1%CE%B3%CF%89%CE%B3%CE%B9%CE%BA%CE%AC-%CE%B2%CE%AF%CE%BD%CF%84%CE%B5%CE%BF-2024/			
Δυσκολίες που παρουσιάστηκαν	Οι βασικοί παράγοντες δυσκολίας είναι: α) Η απουσία διαλόγου με τον συλλογικό φορέα των εκπαιδευτικών, με ευθύνη του Υπουργείου Παιδείας, το οποίο επιλέγει τη λογική της επιβολής και του αυταρχισμού. Το γεγονός ότι οι προτάσεις και τα αιτήματα του εκπαιδευτικού κλάδου, η γνώμη και οι απόψεις των εκπαιδευτικών δεν συζητούνται, με επιλογή του Υπουργείου Παιδείας. β) Με ευθύνη της Πολιτείας και του Υπουργείου Παιδείας δεν αντιμετωπίζονται οι σύνθετες κοινωνικές, οικονομικές, ψυχικές και εκπαιδευτικές ανάγκες, στο σύνολο της εκπαιδευτικής κοινότητας. γ) Τα παραπάνω σε συνδυασμό με τις συνθήκες έντονης διοικητικής πίεσης υποβαθμίζουν τις δημοκρατικές λειτουργίες και απαξιώνουν τον ρόλο των εκπαιδευτικών.			
Παράμετροι που διευκόλυναν την επίτευξη των στόχων	α) Η συμβολή των εκπαιδευτικών στον αγώνα για την υπεράσπιση της δημόσιας δωρεάν παιδείας. β) Η συνεργασία με κοινωνικούς, πανεπιστημιακούς και εκπαιδευτικούς φορείς. γ) Η πληρότητα των ερωτηματολογίων καταγραφής και αποτύπωσης των στοιχείων για υποδομές, ανάγκες, ελλείψεις των σχολείων. δ) Η μαζική συμμετοχή των εκπαιδευτικών στις δράσεις.			
Βαθμός επίτευξης των στόχων που είχαν τεθεί	1 Ελάχιστα	2 Μερικώς	3 Σε μεγάλο βαθμό	4 Πλήρως
Αποτελέσματα της Δράσης	α) Η διαρκής ευαισθητοποίηση των εκπαιδευτικών με τη μαζική συμμετοχή τους στις δράσεις. β) Η ανάδειξη των αιτιών και συνεπειών της υποχρηματοδότησης των Σχολείων και της ανυπαρξίας συνολικού σχεδιασμού για τη σχολική στέγη. γ) Η ανάδειξη της σημασίας των σχολικών χώρων και των κτιριακών υποδομών για την ασφάλεια και την ολόπλευρη ανάπτυξη των παιδιών προσχολικής και σχολικής ηλικίας. δ) Η αναγκαιότητα ενίσχυσης των δημόσιων θεσμών αντισταθμιστικής αγωγής, για τις οποίες την ευθύνη συγκρότησής τους έχει το ΥΠΑΙΘΑ, σε σχέση με τις απαιτούμενες εκπαιδευτικές ανάγκες. ε) Η καταγραφή των παραπάνω σε ηλεκτρονική έκδοση, που διευκολύνει τη διάχυση και τη συζήτηση στο σύνολο της εκπαιδευτικής κοινότητας.			
Αλλαγές σε σχέση με τον αρχικό σχεδιασμό (εφόσον υπήρξαν)	Οι δράσεις υλοποιήθηκαν σύμφωνα με τον αρχικό προγραμματισμό, τόσο ως προς το περιεχόμενο, όσο και χρονολογικά.			

Αξονας 7	Στόχοι	Σχέδια Δράσης
Σχολείο και κοινότητα	Να αναδειχθούν προβλήματα και λύσεις στη διαχείριση επαρκούς χρηματοδότησης των λειτουργικών εξόδων των σχολείων. Απαραίτητη προϋπόθεση για τη σωστή λειτουργία των σχολείων είναι να αυξηθεί η δημόσια χρηματοδότηση των σχολικών μονάδων χωρίς άμεση ή έμμεση ιδιωτική διαμεσολάβηση. Ανάδειξη, μέσω των δράσεων, της ανάγκης για διαφάνεια στην κατανομή και άμεση απόδοση της χρηματοδότησης σε κάθε σχολική μονάδα, έκτακτη χρηματοδότηση των Σχολικών Επιτροπών για λειτουργικά έξοδα, συντήρηση και υποδομές καθώς και διαγραφή των χρεών των σχολικών μονάδων στις Δ.Ε.Κ.Ο., εξασφάλιση αφορολόγητου πετρελαίου και φυσικού αερίου, κατάργηση του Φ.Π.Α. για τις σχολικές μονάδες, μόνιμο προσωπικό τεχνικών υπηρεσιών για την εξυπηρέτηση των αναγκών των σχολείων, μόνιμο βοηθητικό προσωπικό και προσωπικό καθαριότητας στις σχολικές μονάδες. Ανάδειξη της αναγκαιότητας, στο πλαίσιο ενός γνήσιου δημόσιου δωρεάν σχολείου, να μην υφίσταται καμιά οικονομική επιβάρυνση των γονιών για τη λειτουργία των σχολείων.	Διαμόρφωση ενός ξεκάθਾਰου πλαισίου αρχών διαφάνειας και κατανομής της κρατικής χρηματοδότησης. Παρουσίαση βασικών αρχών λειτουργίας της χρηματοδότησης των Σχολικών Μονάδων από τους Δήμους και τις Σχολικές Επιτροπές. Συζήτηση για τις αλλαγές που επιφέρει το νέο νομοθετικό πλαίσιο και την ανάγκη διατήρησης των Δημοτικών Επιτροπών Παιδείας και των Σχολικών Επιτροπών. Παρουσίαση ενός πλαισίου αρχών διαχείρισης που ανταποκρίνεται στις παιδαγωγικές και μορφωτικές ανάγκες της σύγχρονης εκπαιδευτικής διαδικασίας και των σχολικών υποδομών..

B. Υλοποίηση της Δράσης (800 λέξεις)

Πραγματοποιήθηκαν χρονολογικά οι ακόλουθες ενέργειες, εκδηλώσεις, δραστηριότητες:

Φεβρουάριος – Απρίλιος 2024: Προβολή της εκδήλωσης «Αιτίες και συνέπειες της υποχρηματοδότησης των σχολείων. Έμμεση και άμεση ιδιωτικοποίηση. Ο ρόλος των Σχολικών Επιτροπών. Κοινωνικές, εκπαιδευτικές προσεγγίσεις» σε συλλόγους γονέων και εκπαιδευτικών. Εισηγητές/τριες **1. Πλατανιά Βαγγελιώ**, μέλος ΔΣ ΑΣΓΜΕ, **2. Βρεττάκος Χρήστος**, Δήμαρχος Κερασινίου – Δραπετσώνας, δάσκαλος, **3. Πελετίδης Κώστας**, Δήμαρχος Πατρέων, γιατρός, **4. Τσιάκος Βασίλης**, Δήμαρχος Καρδίτσας, δάσκαλος.

26 Μαΐου 2024: Συμμετοχή σε στρογγυλό τραπέζι με θέμα: «Υποχρηματοδότηση των σχολείων και εκπαιδευτικές ανάγκες. Αιτίες και συνέπειες Έμμεση και άμεση ιδιωτικοποίηση. Ο ρόλος των Σχολικών Επιτροπών». Καταγραφή προβληματισμών και προβλημάτων από Διευθυντές/ντριες, Πρίστώμενες/ους, σχετικά με τη χρηματοδότηση των σχολείων.

Μάιος – Ιούνιος 2024: Ηλεκτρονική έκδοση πρακτικών ημερίδας.

Γ. Αποτίμηση της Δράσης (σε κάθε πεδίο έως 250 λέξεις)

Προτάσεις για συνέχιση της Δράσης/ για νέες Δράσεις το επόμενο έτος	Περαιτέρω ανάδειξη των ζητημάτων που άπτονται της χρηματοδότησης των σχολείων και της λειτουργίας των Σχολικών Επιτροπών.
Προτάσεις για αναγκαίες επιμορφώσεις στο πλαίσιο της Δράσης	Το υλικό που έχει παραχθεί να κοινοποιηθεί σε όλα τα σχολεία, τους Συλλόγους Γονέων όλης της χώρας και στα μέσα ενημέρωσης. Προγράμματα επιμόρφωσης για όλους τους εκπαιδευτικούς, με άδεια, με θεματολογίες εστιασμένες σε πραγματικές ανάγκες, που διατυπώνονται και επιλέγονται από τους ίδιους τους εκπαιδευτικούς, με δωρεάν δημόσιο χαρακτήρα και με ευθύνη των Παιδαγωγικών Τμημάτων. Κάθε επιμορφωτική δράση είναι απαραίτητο να εντάσσεται στο πλαίσιο της ανανεωμένης μετεκπαίδευσης δηλαδή μιας επιμορφωτικής διαδικασίας μεγάλης διάρκειας, με αλλαγή από τα διδακτικά καθήκοντα και με αποφασιστικό λόγο στη διαμόρφωση του περιεχομένου της τόσο των Παιδαγωγικών Τμημάτων όσο και των ίδιων των εκπαιδευτικών.
Προτάσεις για αξιοποίηση των πρακτικών που αναπτυχθήκαν στο πλαίσιο της Δράσης	Η συνεργασία των εκπαιδευτικών της πράξης, των συλλόγων διδασκόντων με τους φορείς της τοπικής αυτοδιοίκησης και τους συλλόγους γονέων, πρέπει να πραγματοποιείται σε σταθερή και συστηματική βάση στην κατεύθυνση επίλυσης των κοινών προβλημάτων και υπεράσπισης του δημόσιου σχολείου, αναδεικνύοντας ότι είναι απόλυτη ανάγκη: Η αύξηση της δημόσιας χρηματοδότησης των σχολικών μονάδων και η αποφυγή των ιδιωτικών διαμεσολαβήσεων. Η άμεση και διαφανής κατανομή και απόδοση της χρηματοδότησης σε κάθε σχολική μονάδα. Η σταθερή ενημέρωση των σχολείων για την κατανομή της χρηματοδότησης και τον απολογισμό κάθε έτους.

	Η κρατική χορήγηση όλων των παγίων δαπανών σε όλα τα σχολεία. Η καθιέρωση ενός δημοκρατικού πλαισίου που θα στηρίζεται στη διαφάνεια, στην ενημέρωση και στον αποφασιστικό ρόλο του Συλλόγου Διδασκόντων, με διατήρηση των Σχολικών Επιτροπών – ΔΕΠ, καθώς η κατάργησή τους αποτελεί ένα ακόμη βήμα προς την εμπορευματοποίηση της εκπαίδευσης.			
Επιμορφώσεις που τυχόν υλοποιήθηκαν στο πλαίσιο της Δράσης	Οι εισηγήσεις των εκδηλώσεων και οι συζητήσεις που ακολούθησαν, καθώς και τα συμπεράσματα που αποτυπώθηκαν είχαν σημαντικό επιμορφωτικό χαρακτήρα. Ιδιαίτερα το υλικό των υποτιτλισμένων ταινιών που παρήχθη, αποτελεί σημαντική συμβολή στην ιστορία της εκπαίδευσης και της παιδαγωγικής επιστήμης.			
Υλικό που παρήχθη ή αξιοποιήθηκε	Video1: https://youtube.com/live/5E6tTjMmHiE?feature=share Video 2: https://youtube.com/live/1fC-ymxW-zs Κείμενο 1: https://doe.gr/%cf%80%cf%81%ce%b1%ce%ba%cf%84%ce%b9%ce%ba%ce%ac-12-5-2024/ Κείμενο 2: http://doe.gr/wp-content/uploads/2023/05/%CE%A0%CF%81%CE%B1%CE%BA%CF%84%CE%B9%CE%BA%CF%AC-%CE%B4%CE%B9%CE%B1%CE%B4%CE%B9%CE%BA%CF%84%CF%85%CE%B1%CE%BA%CE%AF%CF%82-%CE%B5%CE%BA%CE%B4%CE%AF%CE%BB%CF%89%CF%83%CE%B7%CF%82-%CE%B3%CE%B9%CE%B1-%CF%84%CE%B7%CE%BD-%CE%B1%CE%BE%CE%B9%CE%BF%CE%BB%CF%8C%CE%B3%CE%B7%CF%83%CE%B7-19_2_2023.pdf Παιδαγωγικές ταινίες: http://doe.gr/%CF%80%CE%B1%CE%B9%CE%B4%CE%B1%CE%B3%CF%89%CE%B3%CE%B9%CE%BA%CE%AC-%CE%B2%CE%AF%CE%BD%CF%84%CE%B5%CE%BF-2024/			
Δυσκολίες που παρουσιάστηκαν	Οι βασικοί παράγοντες δυσκολίας είναι: α) Η απουσία διαλόγου με τον συλλογικό φορέα των εκπαιδευτικών, με ευθύνη του Υπουργείου Παιδείας, το οποίο επιλέγει τη λογική της επιβολής και του αυταρχισμού. Το γεγονός ότι οι προτάσεις και τα αιτήματα του εκπαιδευτικού κλάδου, η γνώμη και οι απόψεις των εκπαιδευτικών δεν συζητούνται, με επιλογή του Υπουργείου Παιδείας. β) Με ευθύνη της Πολιτείας και του Υπουργείου Παιδείας δεν αντιμετωπίζονται οι σύνθετες κοινωνικές, οικονομικές, ψυχικές και εκπαιδευτικές ανάγκες, στο σύνολο της εκπαιδευτικής κοινότητας. γ) Τα παραπάνω σε συνδυασμό με τις συνθήκες έντονης διοικητικής πίεσης υποβαθμίζουν τις δημοκρατικές λειτουργίες και απαξιώνουν τον ρόλο των εκπαιδευτικών.			
Παράμετροι που διευκόλυναν την επίτευξη των στόχων	α) Η συμβολή των εκπαιδευτικών στον αγώνα για την υπεράσπιση της δημόσιας δωρεάν παιδείας. β) Η συνεργασία με κοινωνικούς, πανεπιστημιακούς και εκπαιδευτικούς φορείς. γ) Η πληρότητα των στοιχείων, των απόψεων και των προτάσεων που κατατέθηκαν από τους εισηγητές/φορείς. δ) Η μαζική συμμετοχή των εκπαιδευτικών στις δράσεις.			
Βαθμός επίτευξης των στόχων που είχαν τεθεί	1 Ελάχιστα	2 Μερικώς	3 Σε μεγάλο βαθμό	4 Πλήρως
Αποτελέσματα της Δράσης	α) Η διαρκής ευαισθητοποίηση των εκπαιδευτικών με τη μαζική συμμετοχή τους στις δράσεις. β) Η ανάδειξη των αιτιών και συνεπειών της υποχρηματοδότησης των Σχολείων και της ανυπαρξίας συνολικού σχεδιασμού για τη σχολική στέγη. γ) Διερεύνηση και ανάδειξη των αυξημένων προβλημάτων και των ελλείψεων των σχολείων εξαιτίας της χρόνιας υποχρηματοδότησής τους, που οδηγεί σε ιδιωτικοποίηση λειτουργιών τους. δ) Καταγραφή των πρακτικών διαχείρισης της χρηματοδότησης των σχολείων από τους Δήμους και ανάδειξη της ανάγκης για διαφανή κατανομή και άμεση απόδοση της χρηματοδότησης σε κάθε σχολική μονάδα. ε) Ανάδειξη της αναγκαιότητας για κρατική χορήγηση των παγίων δαπανών όλων των σχολικών μονάδων και για διαφάνεια, ενημέρωση και δημοκρατικό θεσμικό πλαίσιο, στη χρηματοδότηση των σχολείων.			

	στ) Η καταγραφή των παραπάνω σε ηλεκτρονική έκδοση, που διευκολύνει τη διάχυση και τη συζήτηση στο σύνολο της εκπαιδευτικής κοινότητας. Ανάπτυξη πλούσιου προβληματισμού και διαλόγου σε όλη την εκπαιδευτική κοινότητα.
Αλλαγές σε σχέση με τον αρχικό σχεδιασμό (εφόσον υπήρξαν)	Οι δράσεις υλοποιήθηκαν σύμφωνα με τον αρχικό προγραμματισμό, τόσο ως προς το περιεχόμενο, όσο και χρονολογικά.

Άξονας 8	Στόχοι	Σχέδια Δράσης
Συμμετοχή των εκπαιδευτικών σε επιμορφωτικές δράσεις	Να αναδειχθεί ότι οι επιμορφωτικές ανάγκες των εκπαιδευτικών και οι μορφωτικές ανάγκες των μαθητών, που λειτουργούν σε ένα δημόσιο, δωρεάν δημοκρατικό σχολείο, δεν υπηρετούνται από μια επιμορφωτική διαδικασία που έχει εργαλειακή προσέγγιση, εμπορευματοποιημένη λειτουργία και ιεραρχική δομή και οργάνωση. Να αναδειχθεί ο ρόλος και η σημασία των Παιδαγωγικών Τμημάτων και η ανάγκη επαναλειτουργίας των Διδασκαλείων.	Η ανάγκη διαμόρφωσης δημόσιων και δωρεάν θεσμών επιμόρφωσης, που ανταποκρίνονται στις πραγματικές και διατυπωμένες ανάγκες των εκπαιδευτικών της πράξης, που επιλέγονται από τους ίδιους τους εκπαιδευτικούς, βασίζονται σε επιστημονικά και ερευνητικά δεδομένα, επεξεργάζονται τη διεθνή εμπειρία, με άδεια από τα διδακτικά καθήκοντα.

B. Υλοποίηση της Δράσης (έως 800 λέξεις)

Πραγματοποιήθηκαν χρονολογικά οι ακόλουθες ενέργειες, εκδηλώσεις, δραστηριότητες:

Μάρτιος - Απρίλιος 2024: Επεξεργασία ερευνητικών δεδομένων και διαμόρφωση θεματικών καταλόγων επιμορφωτικών αναγκών, τόσο για την εκπαιδευτική διαδικασία, όσο και για την εμφύχωση των ίδιων των εκπαιδευτικών ως υποκειμένων.

9 Μαΐου 2024: Πραγματοποιήθηκε διαδικτυακή εκδήλωση με τίτλο: «Επιμορφωτικές ανάγκες των εκπαιδευτικών. Παρουσίαση ερευνητικών δεδομένων. Διεθνής εμπειρία συγκριτικές προσεγγίσεις». Εισηγήσεις παρουσίασαν οι: **Gavrielatos Angelo**, NSW Teachers Federation, **Ελίνα Τσιρόγκα**, υπ. διδακτόρισα στο TEΑΠΗ – στατιστική αναλύτρια.

Απρίλιος – Μάιος 2024: Ηλεκτρονική έκδοση Πρακτικών και επιλεγμένης αρθρογραφίας.

Γ. Αποτίμηση της Δράσης (σε κάθε πεδίο έως 250 λέξεις)

Προτάσεις για συνέχιση της Δράσης/ για νέες Δράσεις το επόμενο έτος	Περαιτέρω ανάδειξη των ζητημάτων που άπτονται της επιμόρφωσης των εκπαιδευτικών και του δωρεάν, δημόσιου χαρακτήρα της, με απεύθυνση προς όλους/ες τους/τις εκπαιδευτικούς.
Προτάσεις για αναγκαίες επιμορφώσεις στο πλαίσιο της Δράσης	Το υλικό που έχει παραχθεί να κοινοποιηθεί σε όλα τα σχολεία, τους Συλλόγους Γονέων όλης της χώρας και στα μέσα ενημέρωσης. Προγράμματα επιμόρφωσης για όλους τους εκπαιδευτικούς, με άδεια, με θεματολογίες εστιασμένες σε πραγματικές ανάγκες, που διατυπώνονται και επιλέγονται από τους ίδιους τους εκπαιδευτικούς, με δωρεάν δημόσιο χαρακτήρα και με ευθύνη των Παιδαγωγικών Τμημάτων. Κάθε επιμορφωτική δράση είναι απαραίτητο να εντάσσεται στο πλαίσιο της ανανεωμένης μετεκπαίδευσης δηλαδή μιας επιμορφωτικής διαδικασίας μεγάλης διάρκειας, με απαλλαγή από τα διδακτικά καθήκοντα και με αποφασιστικό λόγο στη διαμόρφωση του περιεχομένου της τόσο των Παιδαγωγικών Τμημάτων όσο και των ίδιων των εκπαιδευτικών. Ανάδειξη των εννοιολογικών διαφορών για το περιεχόμενο της επιμόρφωσης, ανάμεσα στο ΥΠΑΙΘΑ και το εκπαιδευτικό σώμα. Το ΥΠΑΙΘΑ προτείνει ως επιμόρφωση την εκμάθηση – «συμμόρφωση» στις εφαρμοζόμενες εκπαιδευτικές πολιτικές, σε αντίθεση με την εκπαιδευτική κοινότητα που προτείνει εμβάθυνση στα πραγματικά εκπαιδευτικά προβλήματα και προτάσσει την ανάγκη επιμόρφωσης σε νέα εκπαιδευτικά πεδία.
Προτάσεις για αξιοποίηση των πρακτικών που αναπτυχθήκαν στο πλαίσιο της Δράσης	Μια ουσιαστική επιμορφωτική διαδικασία πρέπει να συνδέεται τόσο με την αναζωογόνηση της εκπαιδευτικής λειτουργίας, όσο και με τη στήριξη και αναζωογόνηση των ίδιων των εκπαιδευτικών, ως ενεργών υποκειμένων. Οι εκπαιδευτικοί πρέπει να είναι ενεργοί συνδιαμορφωτές των θεματικών, των διαδικασιών και του περιεχομένου μιας δημιουργικής επιμόρφωσης. Η επιμόρφωση πρέπει να συνοδεύεται με απαλλαγή από τα διδακτικά καθήκοντα, να είναι δημόσια και απολύτως δωρεάν, να απευθύνεται επαναλαμβανόμενα προς όλους/ες τους/τις εκπαιδευτικούς, να είναι τουλάχιστον ετήσια, με ευθύνη των Παιδαγωγικών Τμημάτων, να είναι πλήρως αποσυσχετισμένη από κάθε λογική αξιολόγησης των εκπαιδευτικών και των σχολείων. Αντίθετα, το Υπουργείο επιμένει σε συγκεκριμένο μοντέλο «κλειστής, κάθετης, εργαλειακής επιμόρφωσης», χωρίς να λαμβάνει υπόψη τις πραγματικές ανάγκες που διατυπώνονται από τους/τις εκπαιδευτικούς. Η επιμορφωτική διαδικασία εμπορευματοποιείται, μετατρέπεται σε ανταλλακτικό ατομικό προσόν, σε ανταγωνιστικό μέγεθος, σε «εκμάθηση» λειτουργικών δεξιοτήτων. Μια τέτοια διαδικασία απονευρώνει

	την επιμόρφωση από τη μορφωτική, κοινωνική και αξιακή της διάσταση. Ενισχύει είτε την τάση διαφοροποίησης από το υπόλοιπο εκπαιδευτικό σώμα, είτε ενισχύει την εμπορευματοποίηση και την επαγγελματική εξουθένωση. Τα εκπαιδευτικά αιτήματα και οι επιμορφωτικές ανάγκες των εκπαιδευτικών, όπως διατυπώνονται από τα εκπαιδευτικά συνδικάτα διεθνώς, θα φωτίσουν παραπέρα τα ζητήματα της επιμόρφωσης. Να στηριχθεί και να χρηματοδοτηθεί η πρόσβαση των εκπαιδευτικών (και των μαθητών) στον πολιτισμό, τις τέχνες, τις βιβλιοθήκες και τα βιβλία.			
Επιμορφώσεις που τυχόν υλοποιήθηκαν στο πλαίσιο της Δράσης	Οι εισηγήσεις των εκδηλώσεων και οι συζητήσεις που ακολούθησαν, καθώς και η συλλογική εργασία για τη διαμόρφωση, αποδελτίωση, τεχνική επεξεργασία και ερμηνεία ποσοτικών και ποιοτικών δεδομένων των ερευνητικών ερωτηματολογίων είχαν σημαντικό επιμορφωτικό χαρακτήρα. Ιδιαίτερα το υλικό των υποτιτλισμένων ταινιών που παρήχθη, αποτελεί σημαντική συμβολή στην ιστορία της εκπαίδευσης και της παιδαγωγικής επιστήμης.			
Υλικό που παρήχθη ή αξιοποιήθηκε	Video: https://youtube.com/live/dNx-scZwyno?feature=share (GR) https://youtube.com/live/XKIC0BUBQEk?feature=share (EN) Κείμενο: https://doe.gr/%CF%80%CF%81%CE%B1%CE%BA%CF%84%CE%B9%CE%BA%CE%AC-9-5-2024/Παιδαγωγικές%20ταινίες%3F%89%CE%B3%CE%B9%CE%BA%CE%AC-%CE%B2%CE%AF%CE%BD%CF%84%CE%B5%CE%BF-2024/			
Δυσκολίες που παρουσιάστηκαν	Οι βασικοί παράγοντες δυσκολίας είναι: α) Η απουσία διαλόγου με τον συλλογικό φορέα των εκπαιδευτικών, με ευθύνη του Υπουργείου Παιδείας, το οποίο επιλέγει τη λογική της επιβολής και του αυταρχισμού. Το γεγονός ότι οι προτάσεις και τα αιτήματα του εκπαιδευτικού κλάδου, η γνώμη και οι απόψεις των εκπαιδευτικών δεν συζητούνται, με επιλογή του Υπουργείου Παιδείας. β) Με ευθύνη της Πολιτείας και του Υπουργείου Παιδείας δεν αντιμετωπίζονται οι σύνθετες κοινωνικές, οικονομικές, ψυχικές και εκπαιδευτικές ανάγκες, στο σύνολο της εκπαιδευτικής κοινότητας. γ) Τα παραπάνω σε συνδυασμό με τις συνθήκες έντονης διοικητικής πίεσης υποβαθμίζουν τις δημοκρατικές λειτουργίες και απαξιώνουν τον ρόλο των εκπαιδευτικών.			
Παράμετροι που διευκόλυναν την επίτευξη των στόχων	α) Η συμβολή των εκπαιδευτικών στον αγώνα για την υπεράσπιση της δημόσιας δωρεάν παιδείας. β) Η συνεργασία με κοινωνικούς, πανεπιστημιακούς και εκπαιδευτικούς φορείς που συνέδραμαν με θετικό πνεύμα και υψηλή ποιότητα εισηγήσεων. γ) Η πληρότητα των ερωτηματολογίων καταγραφής και αποτύπωσης των απόψεων των εκπαιδευτικών για τις επιμορφωτικές ανάγκες και τους επιμορφωτικούς θεσμούς δ) Η μαζική ανταπόκριση των εκπαιδευτικών στις δράσεις.			
Βαθμός επίτευξης των στόχων που είχαν τεθεί	1 Ελάχιστα	2 Μερικώς	3 Σε μεγάλο βαθμό	4 Πλήρως
Αποτελέσματα της Δράσης	α) Η διαρκής ευαισθητοποίηση των εκπαιδευτικών με τη μαζική συμμετοχή τους στις δράσεις. β) Διασαφηνίστηκε η διαφορά της εννοιολογικής και αξιακής προσέγγισης που υπάρχει ανάμεσα στο υπουργείο και το εκπαιδευτικό σώμα, τόσο ως προς το περιεχόμενο και την επιλογή θεματικών, όσο και ως προς τον χρόνο, τους φορείς υλοποίησης, τη διάρκεια και τους όρους συμμετοχής των εκπαιδευτικών. Αναδείχθηκαν κοινωνικές, οικονομικές, εκπαιδευτικές και αξιακές παράμετροι που σχετίζονται με την επιμόρφωση. γ) Αναδείχθηκε η ανάγκη οι εκπαιδευτικοί να είναι ενεργοί συνδιαμορφωτές των θεματικών, των διαδικασιών και του περιεχομένου μιας ουσιαστικής επιμορφωτικής διαδικασίας και όχι άβουλοι δέκτες άνωθεν επιλογών. δ) Αναδείχθηκε η ανάγκη για ουσιαστική επιμόρφωση, αλλά και οι προϋποθέσεις αυτής, όπως η συνεργασία με τα Παιδαγωγικά Τμήματα, ο καθορισμός των θεματικών πεδίων των επιμορφώσεων με βάση τις διατυπωμένες ανάγκες των εκπαιδευτικών και η απαλλαγή από τα διδακτικά καθήκοντα για τους εκπαιδευτικούς που επιμορφώνονται. ε) Διαμορφώθηκαν (μέσω της καταγραφής των απόψεων των εκπαιδευτικών) θεματικοί κατάλογοι επιμορφωτικών αναγκών, τόσο για την εκπαιδευτική διαδικασία, όσο και για την εμπύχωση των ίδιων των εκπαιδευτικών ως υποκειμένων.			

	στ) Διερευνήθηκε η συγκριτική διάσταση των επιμορφωτικών θεσμών σε διεθνές επίπεδο.
Αλλαγές σε σχέση με τον αρχικό σχεδιασμό (εφόσον υπήρξαν)	Οι δράσεις υλοποιήθηκαν σύμφωνα με τον αρχικό προγραμματισμό, τόσο ως προς το περιεχόμενο, όσο και χρονολογικά.